

partii naleraq

13.okt 2015

UKA 2015/62

Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuutigineqarpoq Naalakkersuisut peqquneqassasut tunngaviusumik inatsisissamik piareersaasussanik ataatsimiititaliussasut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq)

UKA2015/111

Tunngaviusumik inatsisissamik piareersaanermi ataatsimiititaliamik pilersitsinis-samik UKA2011 Inatsisartut isumaqatigiittut Naalakkersuisunut suliaqqineqarnissaanik nalunaarusiamillu suliaqarnerup naammassineqarnis-saanik Naalakkersuisut suliaqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit)

UKA2015/135

Kalaallit Nunaata Tunngaviusumik Inatsisissaanik suliaqartussamik isumalioqatigiissitamik kingusinnerpaamik 2016-ip naalernerani Naalakkersuisut pilersitseqqullugit peqquneqarnissaannik Inatsisartut Aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunu tilaasortaq, Jens Immanuelson Siumut)

Inatsisartunut ilaasortat pingasut Per Rosing Petersen Partii Naleraq Aqqaluaq B Egede Inuit ataqtigiit kiisalu Jens Immanuelson Siumut soqtiginarlunnartumik inatsisartunut siunnersuuteqarput tunngaviusumik inatsisissamik inatsisartunut aalajangiiffiusussamik siunnersuuteqarlutik tamannalu Partii Naleqqamiit oqaaseqarfigissavarput.

Namminersornerulernermit Namminersornermut ikaarsaarsimavugut. Partii Naleqqamiillu isumaqarlunnarpugut tassa massakut kinguarsaasoqarani piffissanngortoq Nunatta Naalagaaffinngornissaanut alloriarnissatsinnut sulineq aallartissallugu, upperaarpummi isiginnaartuinnartut ingerlanerput unitseriarlugu kalaallit sapinngitsut pisinnaasullu nuna manna inuilu aqussinnaangorsimagaat sapersutummi isigineqarnerput tassa tamaanga killeqartariaqalerpoq.

Partii Naleqqap pingaartippaa kinaassuseqarnerput, kalaallit inuiaat nunaminni pisuussutinik uumassusilinnik ulluinnarnilu nunatsinni assignngitsorpassuarnik ingerlatsinermi namminneq oqartussaallutik ingerlatsinissaat pingaaruteqarlunnartuq. Tamannalu Partii Naleqqamiit

pissusissamisoorluinnartut isigalugu Nunatta namminersulivinnissaanut suleqataarusuppugut kalaallit anersaavat qimannagu upperilluinnaratsigumi kalaallit sapinngitsugut pisinnaasugullu.

Namminersornermi inatsimmi aalajangersorneqarpoq Kalaallit nunaata namminiilivinnissaa kalaallit inuiaqatigiit namminneq aalajangissagaat tamannalu suliaasaq naammassineqassappat tassa inatsimmik tunngavissaqarluta isumaqatigiinniarnert aallartinneqarsinnaanngussapput.

Ukiuni makkunani ilaatigut nunatsinnut tunngasut immikkut pingaarutillit naalagaaffeqatitta soqutiginnigivilluta ilisimatinnigivillutalu imminnut pillutik isumaqatigiinniutigineqartarnerini nunarput suusupagalugu qallunaat naalakkersuisuisa pissusilersortarnerat akueriinnarsinnaajunnaarparput tamaangalu killeqartariaqalerpoq.

Tassami Itillimi isumaqatigiissumi tamanna 14. maj 2003 atsiornikkut Kalaallit nunaat tamatigut peqataassasoq naqqissuseqarnikuuvoq, takusarparpullu tamanna manna ataqqineqarani qallunaat nunaani naalakkersuisunik unioqquatinneqartuortoq Partii Naleqqamiillu taamatut pineqartuarnerput qatsupparput tassa tamaanga killeqartariaqalersoq oqaatigerusupparput.

Ilami nunarput pillugu pingaartumik illersornissamik isumaqatigiissut aali uagut nunatsinni eqqartorsinnaanngilarpulluunnit pissutigalugu qallunaat nalaagaaffiata tamanna ajornartilluinnarmagu, tamakkulu pissusissamisuunngitsut akueriinnarlugit ingerlaannarsinnaajunnaarparput tassa Naaminersulivinnissarput angusariaqalerparput qallunaammi silarsuami kiffaangissutsimik inuillu pisinnaatitaaffinik illersuisutut imminnut annertunerpaamik nittarsaattarput kisiannili kalaallit pineqalerpata pisinnaatitaaffiit killormut atorunnaartarpoq tamannalu nunarsuarmiunut allanut ukaapaatitsineq ingerlaannarsinnaajunnaarpoq.

Matumuuna oqaluserisassat saqqummiunneqartut inuiaqatigiit siumut alloriaqqinnissaannik tunartalimmik Inatsisartunut ilaasortat saqqummiussaata Partii Naleqqamik nuannaarutigigatsigit oqaatigerusupparput, siunissamummi alloriarnissarput Nunattalu namminersulivinnissaa noqinneqarsinnaajunnaarluni aallartinnissaa aammalu inuiaqatigiinni peqataaffigineqarlularluni anguniarneqalernissaa naatsorsuutigilluinnaratsigu.

Upernaaq manna 7.maj 2015 Nuummi nunatta namminersulivinnissaanut alloriarnissaq pillugu Partii Naleqqamiit innuttaasunut ataatsimiititsivugut, innuttaasullu soqutiginnilluarlutik oqallinnermi peqataanerat matumanilu aamma inatsisartuni saqqummiussaqaqarnermi ikummarissaasoq miserratigineqarsinnaanngimmat qujassutigerusupparput, naak taamanikkut Partiit allat nipaarsaarluinnarlutik pigaluartut, Partii Naleqqamiit neriorsuuterput eqqortillugu saqqummiussaqaqarumanitsinnut Partiit angisuut marluk siunnersuuteqarlutik peqataalernerat assorujussuaq nuannaarutigaaarput.

Partii Naleqqamiit isumaqarlunnaarparput sulineq massakkut kinguarsarneqarani aallartittariaqartoq Kalaallit nunaatalu tunngaviusumik inatsisissaannik suliaqartussanik ukioq manna pilersitsisariaqartugut, taavalu aningaasanut inatsisissakkut Partiit allat kaammattorniarpagut sulinissamut aamma 2016-mut aningaasanut inatsisissamut ikkussilluni aningaasaliisoqartariaqartoq.

Tassami naalackersuisut akissutaani oqaatigineqartoq 2016-mi nalunaajaammik pilersitsoqareerpat sulineq aallartissasoq tamanna Partii Naleqqamiit isumaqatiginngilarput, ilami 2011-mili pilersitsoqarnissaanik aalajangiisoqaraluartoq suli massakkumut alloriartoqanngimmat misissueqqaarnissamik naalackersuisut akissutaat akuersaanngilarput tassami paasisinnaanngilarput aamma kinguarsaaqqittoqarnissaa ajornaqaaq inuiannut allanut maleruutinnarluta ingerlaneq qasunarsillunilu qatsunnarsilluinnarmat.

Partii Naleqqamiit isumaqarlunarpugut tassa massakut sulineq aallartinneqartariaqartoq ataatsimiititaliaq imaluunniit isumalioqatigiissitaq tassa sulilluni ukioq manna ilaasortassanik Partiiniit toqqaariarluta aammalu immikkut ilisimasalinnik suleqatissatinnik pilersitseriarluta aallartittariaqalersugut sulillutalu ajornaqaaq inuiaat nammineerusuttut anersaavat kuup supineratut sakkortutigisoq unitsinneqarsinnaajunnaarluni aallartimmat.

Nunasiaataanerput 1721-mi aallartimmat ukiut 300-ingulerput isumaqarpugullu Partii Naleqqamiit tamaanga nunasiaataanerput killeqartariaqalersoq, naak massakut namminersornermik ingerlatsigaluarluta suli nunasiaatitut ingerlatitaanerput inuianni kingulliussaalluta misigiuartarparput allaat ilaatigut misinnartarluni uanga nunanni siuamma tunniussanni tikeraajullunga inooqataasunga tassalimi pisinnaatitaaffigut killilersugaallutillu suli sapersutut isigineqartuaratta naalackersuinikkut inuiaqatigiinnilu atorfinnik ingerlatsinissatsinnut.

Ukiuni makkunani qanoq iliuseqanngikkuta ilimanarluinnarpoq suli ukiut 300-it allat taamatut ingerlassasugut tassalu ukioq 2321 suli nunaasiaatitut misigisimalluta angussagipput, tamannalu Partii Naleqqamiit takorloorsinnaanngilluinnarparput tassa massakut sulilluta aallartinniarta uagutsinnut utaqqiinnaraluarutta angusasaqanngilagut aammami inuiaat allat takkunnaviannngillat Naamminiilivinnissamik neqeroorfigiartorluta.

Partii Naleqqamiit apererusuppugut sunaana kikkullu utaqqigigut, isumaqartoqaruni kukkulluinnassaaq inuiaat allat avataaniit tikillutik ikiortuassagaatigut naamik tassa akisussaaffik tamaat tigusariaqalerparput allammi inuiaat ajornartorsiutigut iluarsinaviannngilaat uagununa aaqqitassagut sapinngivipput kalaallit inuiammi allat inuuffigisinnaanngisaanni inuuvugut tamannalu uppernarsaatissavoq inuiannik allanik sapernerunngilluinnartugut aamma eqqarsartarnikkut.

Ukiorpassuarni innuttaasut uppersinneqarnikuupput uagut kalaallit sapersugut ikiorneqanngikkuttalu ingerlasinnaanngitsugut. Nunarsuarmi nunat inoqqaavi qiviarutsigit inuiaat kalaallit naalackersuinikkut anguniaqarnerminni tunaartatut isigaat maligassatullu isigaluta.

Nunarput namminersulivinnermut ikaarsaarpat nunarsuarmi suleqatissagut allarpasuit takkussuutilissapput aningaasarsiornikkut nukittunerujussuarmik inissisimalissagut. Uagut nammineerluta nunat allat naalagaaffippasuit attaveqarfiginnaanngussavagut tamannalu qularinngivipparput aningaasarsiornikkut niueqateqarnikkullu nukittumik inissimalissasugut sippulinnik pisuussuteqaratta atunngisatsinnik tamannalu inuiaat kalaallit annertuumik alloriarnerannik kinguneqassasoq qularinngilluinnarparput.

Inuiaqatigut kissaateqarfiginiarpagut una suliassaq annertoq akisussaaffimmillu annertuumik nassataqartussaq ataatsimoorullugu kivitseqatigiissutigissagipput. Inuusuttut peqataalluarnissaannik kaammattorniarpagut tassami ilissi siunissaraarsi aammalu nunarput ilusilersortussaavarsi sapinngilasi peqataaniaritsi uagullu sapinngisarput tamaat aamma peqataassaagut nuna inuilu pitsaasumik siunissaqarnissaa pingaarluinnarmat.

Partii Naleraq inoqarfinni minnerusunik, nunaqarfinni isorliunersunilu najugaqartut kalaallit kulturiannik attassisutut inuunerat, kalaallillu kulturiata imminut akilersinnaanngistutut isigineqartartup iluatinnartuunera inuiannullu pisuussutaanerani upperinnittuuvoq.

Nalunngilarpummi siulitta timikkut anersaakkullu nukittoorsuit nuna manna inuuffigissallugu naleqqusarfigilluarlugu najortuarsimagaat , uagutsinnullu kalaallinut inuiaqatigiinnut tunniullugu.

Nuna manna uagut pigaarput siulitta tunniussaat, taamaammat sanarfissavarput inuiaqatigiinnut kalaallinut naapertuutumik ingerlaaseqartuaqqullugu.

Aningaasarsiornermi ilisimalissuit nunatta imminut akilersinnaannginnerani tapiissutaannarnillu napatinneqartuarnissatsinnik naliliisarnerat uniffigiinnarsinnaanngilarput . Tamakku uagut inuiaqatigiit kalaallit eqqarsaatinik nutaanik isumannillu nutaanik pilersitsisinnaassuserput killilersussanngilaat.

Partii Naleraq sulissaaaq inuiaat kalaallit imminnut napatissinnaanerani upperalugu illersorlugu, ilami inuiannik allanik sapernerunngivippugut tamannalu siulitta takutittuarsimavaat pinngortitami peqqarnitsummi inuusinnaanngortilluta tamannalumi takussutissaavoq inuiannik allanik sapernerunngivissugut kuuk supilerpoq tamannalu unitsinneqarsinnaajunnaarluni kuulerpoq inuiaat kalaallit tamatta ikioqatigilluta Namminersulivitta.

Hans Enoksen

